

31984L0005

L 8/17

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

1984 I 11

ANTROJI TARYBOS DIREKTYVA**1983 m. gruodžio 30 d.****dėl valstybių narių teisės aktų, susijusių su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, suderinimo**

(84/5/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 100 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽²⁾,atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽³⁾,kadangi Taryba savo Direktyva 72/166/EEB ⁽⁴⁾, su pakeitimais, padarytais Direktyva 72/430/EEB ⁽⁵⁾, suderino valstybių narių įstatymus, susijusius su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo įgyvendinimu;

kadangi Direktyvos 72/166/EEB 3 straipsnis reikalauja, kad kiekviena valstybė narė imtųsi visų reikiamų priemonių, būtinų garantuoti, kad transporto priemonių, kurių įprastinė buvimo vieta yra jos teritorijoje, valdytojų civilinė atsakomybė būtų apdrausta; kadangi apdraustosios atsakomybės apimtis, draudimo nuostatos ir sąlygos turi būti nustatomos remiantis šiomis priemonėmis;

kadangi vis dėl to vis dar egzistuoja ženklūs skirtumai tarp įvairių valstybių narių įstatymų dėl privalomojo draudimo apimties; kadangi tokie skirtumai daro tiesioginį poveikį bendrosios rinkos sukūrimui ir veikimui;

kadangi privalomasis draudimas visiškai pagrįstai turėtų būti išplėstas, įtraukiant atsakomybę, atsirandančią dėl turtui padarytos žalos;

kadangi privalomojo draudimo sumos bet kuriuo atveju turi garantuoti nukentėjusiems asmenims deramą žalos atlyginimą, nepriklausomai nuo to, kurioje valstybėje narėje atsitiko įvykis;

kadangi yra būtina numatyti instituciją, kuri leistų garantuoti, kad nukentėjusysis neliktų be žalos atlyginimo, jeigu įvykį sukėlė neapdrausta arba nenustatyta transporto priemonė; kadangi yra svarbu, nekeičiant valstybėse narėse galiojančių nuostatų dėl tos institucijos išmokamos žalos atlyginimo subsidiarinio arba nesubsidiarinio pobūdžio bei taisyklių, taikomų draudiko teisei perimti draudėjo teises trečiojo asmens atžvilgiu, numatyti, kad ši institucija taptų pirmąją įstaiga, į kurią galėtų tiesiai kreiptis tokio įvykio metu nukentėjęs asmuo; kadangi vis dėl to valstybėms narėms turėtų būti palikta galimybė taikyti tam tikras ribotas išimtis dėl tos institucijos mokamo žalos atlyginimo ir numatyti, kad, stengiantis išvengti sukčiavimų, nenustatyta transporto priemone padarytos žalos turtui atveju atlyginimas galėtų būti ribotas arba visai nemokamas;

kadangi, nukentėjusiųjų asmenų interesų labui, tam tikras išimtis numatantys straipsniai turėtų būti taikomi tikrai draudiko ir už įvykį atsakingo asmens santykiams; kadangi vis dėl to valstybės narės gali nustatyti, kad pavogtą arba prievarta užvaldytą transporto priemonių atveju žalos atlyginimą išmokėtų pirmiau minėta institucija;

⁽¹⁾ OL C 214, 1980 8 21, p. 9 ir OL C 78, 1982 3 30, p. 17.⁽²⁾ OL C 287, 1981 11 9, p. 44.⁽³⁾ OL C 138, 1981 6 9, p. 15.⁽⁴⁾ OL L 103, 1972 5 2, p. 2.⁽⁵⁾ OL L 291, 1972 12 28, p. 162.

kadangi, stengiantis palengvinti šios institucijos finansinę naštą, valstybės narės gali numatyti tam tikro dydžio franšizės taikymą, jei ši institucija išmoka atlyginimą už žalą, padarytą turtui neapdraustomis arba, tam tikrais atvejais, pavogtomis ar prievarta užvaldytomis transporto priemonėmis;

kadangi draudėjo, vairuotojo ar kito kurio atsakingo asmens šeimos nariams turi būti suteikta apsauga, lygiavertė tretiesiems asmenims suteikiamai apsaugai, jų asmeniui padarytos žalos atveju;

kadangi būtina draudimo tikrinimų panaikinimo sąlyga yra ta, kad priimančiosios valstybės nacionalinis draudikų biuras garantuotų atlyginimą už žalą, padarytą jų šalyje transporto priemonėmis, kurių įprastinė buvimo vieta yra kitoje valstybėje narėje; kadangi transporto priemonių valstybinės registracijos numeriai yra patogiausias būdas nustatyti, ar transporto priemonės įprastinė buvimo vieta yra toje valstybėje narėje; kadangi todėl turėtų būti atitinkamai pakeista Direktyvos 72/166/EEB 1 straipsnio 4 dalies pirmoji įtrauka;

kadangi, atsižvelgiant į pradinę padėtį tam tikrose valstybėse narėse, kalbant, viena vertus, apie minimalias sumas ir, kita vertus, apie pirmiau minėtos institucijos taikomą žalos atlyginimo apimtį bei franšizės turtui padarytos žalos atveju, turėtų būti priimtos nuostatos dėl pereinamųjų priemonių, kurios leistų tose valstybėse narėse palaipsniui įgyvendinti šios direktyvos nuostatas dėl minimalių sumų ir tos institucijos išmokamo atlyginimo turtui padarytos žalos atveju,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

1. Direktyvos 72/166/EEB 3 straipsnio 1 dalyje minimas draudimas privalomai apima draudiminę apsaugą ir turtui padarytos žalos, ir žalos asmeniui atveju.

2. Nepažeidžiant jokių didesnių garantijų, kurias gali nustatyti valstybės narės, kiekviena valstybė narė reikalauja, kad privalomojo draudimo sumos turi būti ne mažesnės kaip:

- žalos asmeniui atveju — 350 000 ekiu, kai yra tiksliai vienas nukentėjusysis; jeigu vienas žalos atlyginimo reikalavimas yra susijęs su daugiau negu vienu nukentėjusiuoju, ši suma yra dauginama iš nukentėjusiųjų skaičiaus,
- turtui padarytos žalos atveju — 100 000 ekiu vienam žalos atlyginimo reikalavimui, nepriklausomai nuo nukentėjusiųjų skaičiaus.

Valstybės narės gali vietoje nurodytų minimalių sumų numatyti minimalią 500 000 ekiu sumą žalos asmeniui atveju, jei vienas žalos atlyginimo reikalavimas yra susijęs su daugiau negu vienu

nukentėjusiuoju, o žalos asmeniui ir turtui padarytos žalos atveju — minimalią bendrą 600 000 ekiu sumą vienam žalos atlyginimo reikalavimui, nepriklausomai nuo nukentėjusiųjų skaičiaus ir žalos pobūdžio.

3. Šioje direktyvoje „ekiu“ yra atsiskaitymo vienetas, apibūdintas Reglamento (EEB) Nr. 3180/78 ⁽¹⁾ 1 straipsnyje. Jo konvertavimo į nacionalines valiutas vertė ketverių metų trukmės laikotarpiams kiekvieno tokio laikotarpio pirmųjų metų sausio 1 d. nustatoma ta, kuri buvo taikoma paskutinę prieš taiėjusių metų rugsėjo dieną, kai buvo turimas ekiu konvertavimo kursas į visas Bendrijos valiutas. Pirmojo tokio laikotarpio pradžia yra 1984 m. sausio 1 d.

4. Kiekviena valstybė narė įsteigia arba įgalioja instituciją, kurios užduotis būtų atlyginti, bent jau pagal privalomojo draudimo ribas, žalą, padarytą turtui arba asmeniui nenustatyta transporto priemone arba tokia transporto priemone, kurios atžvilgiu neįvykdyta šio straipsnio 1 dalyje nustatyta pareiga apdrausti. Ši nuostata nepažeidžia valstybių narių teisės laikyti šios institucijos išmokamą žalos atlyginimą subsidiariniu arba nesubsidiariniu, bei jų teisės reglamentuoti žalos atlyginimo reikalavimų patenkinimą tarp šios institucijos ir už įvykį atsakingo asmens arba asmenų, bei kitų draudikų arba socialinės apsaugos įstaigų, turinčių išmokėti atlyginimą nukentėjusiajam dėl to paties įvykio.

Nukentėjusysis bet kuriuo atveju gali tiesiogiai kreiptis į šią instituciją, kuri, remdamasi informacija, kurią jos prašymu pateikia nukentėjusysis, privalo duoti jam pagrįstą atsakymą apie bet kokio žalos atlyginimo mokėjimą.

Tačiau valstybės narės gali leisti šiai institucijai nemokėti žalos atlyginimo tokiems asmenims, kurie savo noru naudojami nuostolį arba žalą padariusia transporto priemone, jeigu institucija gali įrodyti juos žinojus, jog transporto priemonė buvo neapdrausta.

Valstybės narės gali numatyti, kad šios institucijos išmokamas žalos atlyginimas bus riboto dydžio arba visai nemokamas, jeigu žala turtui buvo padaryta nenustatyta transporto priemone.

Neapdrausta transporto priemone turtui padarytos žalos atveju, jos taip pat gali leisti nustatyti ne didesnę kaip 500 ekiu franšizę, už kurią atsakingas pats nukentėjusysis.

Be to, kiekviena valstybė narė šios institucijos atliekamą žalos atlyginimo išmokėjimą reglamentuoja savo įstatymais ir kitais teisės aktais, jeigu tai neprieštaruja kokiai nors kitokiai praktikai, kuri yra palankesnė nukentėjusiajam.

⁽¹⁾ OL L 379, 1978 12 30, p. 1.

2 straipsnis

1. Kiekviena valstybė narė imasi visų priemonių, būtinų užtikrinti, kad visos teisės aktų nuostatos ar bet kokios sutarties sąlygos, įtrauktos į draudimo polisą, išduotą pagal Direktyvos 72/166/EEB 3 straipsnio 1 dalies reikalavimus, pagal kurias draudiminė apsauga nesuteikiama transporto priemonėms, kuriomis naudojasi arba jas vairuoja:

— asmenys, kurie nėra tiesiogiai ar netiesiogiai tam įgalioti, arba

— asmenys, neturintys vairuotojo pažymėjimo, suteikiančio teisę vairuoti atitinkamą transporto priemonę, arba

— asmenys, kurie nesilaiko teisės aktuose numatytų techninių reikalavimų dėl atitinkamos transporto priemonės būklės ar saugos reikalavimų,

taikant Direktyvos 72/166/EEB 3 straipsnio 1 dalį, yra laikomos niekinėmis įvykio metu nukentėjusių trečiųjų šalių reikalavimų atlyginti žalą atžvilgiu.

Tačiau pirmoje pastraipoje nurodytos nuostatos ar sąlygos gali būti taikomos tokių asmenų atžvilgiu, kurie savo noru naudojosi žalą arba nuostolį padariusia transporto priemone, jeigu draudikas gali įrodyti juos žinojus, jog ta transporto priemonė buvo pavogta.

Valstybės narės gali, atsitikus jų teritorijoje įvykiui, netaikyti pirmosios pastraipos nuostatų tuo atveju, jeigu nukentėjusiajam jo patirtą žalą gali atlyginti socialinės apsaugos įstaiga, ir tokia apimtimi, kokia žalos dalis jam gali būti atlyginta.

2. Jeigu transporto priemonė buvo pavogta arba užvaldyta prievarta, valstybės narės gali nustatyti, kad šio straipsnio 1 dalyje numatytomis sąlygomis žalą atlygina 1 straipsnio 4 dalyje nurodyta institucija o ne draudikas; jeigu transporto priemonės įprastinė buvimo vieta yra kitoje valstybėje narėje, ši institucija negali pateikti žalos atlyginimo reikalavimo jokiai tos valstybės narės institucijai.

Valstybė narė, kuri nustato, kad pavogta arba prievarta užvaldyta transporto priemonė padarytą žalą atlygina 1 straipsnio 4 dalyje minima institucija, turtui padarytos žalos atveju gali nustatyti ne didesnę kaip 250 ekiu franšizę, už kurią atsakingas pats nukentėjusysis.

3 straipsnis

Draudėjo, vairuotojo, ar bet kurio kito asmens, kuris pagal civilinę teisę įvykio atveju turi atsakyti ir kurio atsakomybė apdrausta 1 straipsnio 1 dalyje nurodytu draudimu, šeimos nariams draudiminė apsauga žalos jų asmeniui atveju negali būti netaikoma dėl jų ryšio su tuo asmeniu.

4 straipsnis

Direktyvos 72/166/EEB 1 straipsnio 4 dalies pirma įtrauka pakeičiama tokia įtrauka:

„—valstybės, kurios valstybinės registracijos numerius turi transporto priemonė, teritorija, arba.“

5 straipsnis

1. Valstybės narės ne vėliau kaip iki 1987 m. gruodžio 31 d. pakeičia savo nacionalines nuostatas, kad įgyvendintų šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

2. Atitinkamai pakeistos nuostatos pradamos taikyti ne vėliau kaip nuo 1988 m. gruodžio 31 d.

3. Nepaisant šio straipsnio 2 dalies:

a) Graikijos Respublikai laikotarpis pratęsiamas iki 1995 m. gruodžio 31 d., per kurį garantijos turi būti padidintos iki 1 straipsnio 2 dalyje reikalaujamų lygių. Jeigu ji pasinaudoja šia galimybe, garantijos turi pasiekti:

— daugiau kaip 16 % tame straipsnyje minimos sumos ne vėliau kaip iki 1988 m. gruodžio 31 d.,

— 31 % tame straipsnyje minimos sumos ne vėliau kaip iki 1992 m. gruodžio 31 d.;

b) kitoms valstybėms narėms laikotarpis pratęsiamas iki 1990 m. gruodžio 31 d., per kurį garantijos turi būti padidintos iki 1 straipsnio 2 dalyje reikalaujamų lygių. Valstybės narės, kurios pasinaudoja šia galimybe, privalo iki šio straipsnio 1 dalyje nurodytos datos padidinti garantijas bent jau puse tos sumos, kuri sudaro skirtumą tarp 1984 m. sausio 1 d. galiojusių garantijų ir 1 straipsnio 2 dalyje nurodytų sumų.

4. Nepaisant šio straipsnio 2 dalies:

a) Italijos Respublika gali nustatyti, kad iki 1990 m. gruodžio 31 d. 1 straipsnio 4 dalies penktoje pastraipoje nurodyta franšizė yra 1000 ekių;

b) Graikijos Respublika ir Airija gali nustatyti, kad:

— 1 straipsnio 4 dalyje nurodyta institucija iki 1992 m. gruodžio 31 d. nemokės atlyginimo už turtui padarytą žalą,

— iki 1995 m. gruodžio 31 d. 1 straipsnio 4 dalies penktoje pastraipoje nurodyta franšizė ir 2 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje nurodyta franšizė yra 1500 ekių.

6 straipsnis

1. Ne vėliau kaip iki 1989 m. gruodžio 31 d. Komisija pateikia Tarybai ataskaitą apie padėtį tose valstybėse narėse, kurios

pasinaudojo 5 straipsnio 3 dalies a punkte ir 4 dalies b punkte numatytais pereinamojo laikotarpio priemonėmis, ir prirėikus bei priklausomai nuo pasikeitusių aplinkybių pateikia siūlymus peržiūrėti šias priemones.

2. Ne vėliau kaip iki 1993 m. gruodžio 31 d. Komisija pateikia Tarybai ataskaitą apie šios direktyvos įgyvendinimo eigą ir prirėikus pateikia siūlymus, pirmiausia dėl 1 straipsnio 2 ir 4 dalyse nurodytų sumų patikslinimo.

7 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 1983 m. gruodžio 30 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

G. VAREFIS